



GULATING LAGMANNSRETT

DOM

Avsagt: 22.01.2025

Saksnr.: 24-131664ASD-GULA/AVD2

Dommere:

Lagdommer
Lagdommer
Ekstraordinær
lagdommer

Knut Harald Braathen
Elisabeth Deinboll
Martin Tenold

Ankende part	Håkon Danielsen	Advokat Linnéa Tereza Karlberg
Ankende part	Per Danielsen	Advokat Linnéa Tereza Karlberg
Ankende part	Advokatfirmaet Danielsen & Co AS	Advokat Linnéa Tereza Karlberg
Ankemotpart Ankemotpart	Solar Harvest AS Steinar Vigdel Kolnes	

DOM

Saken gjelder krav om oppreisningserstatning som følge av injurier, samt krav om fjerning, eventuelt endring, av nettsiden «www.advokat-danielsen.com».

Sør-Rogaland tingrett avsa 28.5.2024 dom med slik slutning:

1. Steinar Vigdel Kolnes frifinnes.
2. Solar Harvest AS frifinnes.
3. Advokatfirmaet Danielsen & Co AS, Per Danielsen og Håkon Mathias Sterling Danielsen dømmes in solidum til å betale sakskostnader til Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes med kroner 25 513 –femogtyvetusenfemhundreogtrenten- innen 14 dager fra dommens forkynnelse.

Advokatfirmaet Danielsen & Co (heretter «Advokatfirmaet Danielsen»), Per Danielsen og Håkon Mathias Sterling Danielsen (heretter «Håkon Danielsen») har rettidig anket dommen til Gulating lagmannsrett. Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes (heretter «Kolnes») har tatt til motmæle.

Ankeforhandling ble holdt i Stavanger 3. og 4.12.2024. De ankende parter møtte ved prosessfullmektig advokat Linnéa Tereza Karlberg. Per Danielsen og Håkon Danielsen ga forklaring. Ankemotpartene møtte ved Kolnes – som selvprosederende. Det ble hørt fire vitner, avspilt et lydopptak og ellers foretatt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.

Sakens bakgrunn:

Fra tingrettens dom hitsettes:

Saksøker Per Danielsen (heretter Danielsen) har drevet advokatvirksomhet siden 1986. Han registrerte sin virksomhet i foretaksregisteret den 29. november 2001 under navnet ADVOKATFIRMAET DANIELSEN & CO AS (heretter advokatfirmaet Danielsen). Virksomhetens formål er i foretaksregisteret angitt på følgende måte:

«Advokatvirksomhet, konsulentvirksomhet, investeringsvirksomhet, handel samt alt hva derved står i forbindelse.»

Danielsen hadde advokatbevilling frem til han mistet denne ved Advokatbevillingsnemndens vedtak av 6. desember 2022 om tilbakekall etter domstolloven§ 230 første ledd nr. 1. Vedtaket ble opprettholdt ved Oslo tingretts dom av 23.06.2023. Anke over dommen ble nektet fremmet ved Borgarting lagmannsretts beslutning av 22. november 2023 (sak 23-134562ASD-BORG/03). Også videre anke til Høyesterett ble nektet fremmet.

Saksøker Håkon Mathias Sterling Danielsen (heretter Sterling Danielsen) er sønn av Per Danielsen, og har arbeidet som advokatfullmektig og advokat i advokatfirmaet Danielsen. Også han er fratatt advokatbevillingen etter vedtak fra Advokatbevillingsnemnden. Saken mot Danielsen og Sterling Danielsen ble behandlet i samme prosess av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet som ga sin innstilling til Advokatbevillingsnemnden den 14. juni 2022. Tilsynsrådet innga politianmeldelse mot begge basert på til dels de samme forhold den 3. oktober 2022. Sterling Danielsen er som følge av det siktet for hvitvasking.

Danielsen og Sterling Danielsen er etter det opplyst nå ansatt som henholdsvis seniorutreder/partner og utreder/partner i advokatfirmaet Danielsen. Advokatfirmaet har i tillegg en advokat og to advokatfullmektiger ansatt (samt ytterligere en utreder - Lars Erik Mørk som er omtalt i Oslo tingretts dom).

Saksøkte Steinar Vigdel Kolnes er styreleder og medeier i Solar Harvest AS. Solar Harvest Limited Ghana og Solar Harvest Holding AS inngår i samme struktur som Solar Harvest AS. Selskapene hadde tidligere navn som Biofuel Africa AS, Biofuel Africa Limited og Biofuel Africa Holding AS. Biofuel selskapene arbeidet med et prosjekt i Ghana hvor det skulle produseres planteolje til bruk i biodiesel.

Kolnes og Biofuel selskapene forhandlet om å inngå avtale med Statoil ASA. Forhandlingene strandet rundt 2009 og samarbeidet ble avsluttet etter at Statoil ASA mente å ha avdekket det som kunne være korrupsjon i virksomheten i Afrika.

Kolnes og de andre selskapsdeltakerne var svært uenige i det. De fant beskyldningene ærekrenkende, og reiste sak for Stavanger tingrett med krav om mortifikasjon og oppreisningserstatning.

Statoil ASA ble frifunnet ved Stavanger tingretts dom av 8. februar 2013. Danielsen ble engasjert som advokat for å utforme anke til Gulating lagmannsrett. Lagmannsretten nektet anken henvis til behandling ved beslutning av 14. mai 2013. Det nærmere saksforhold fremgår av beslutningen (LG-2013-35742). Høyesteretts ankeutvalg forkastet anke over beslutningen ved kjennelse av 9. september 2013 (sak HR-2013-1899-U).

Det er etter det opplyste ingen næringsvirksomhet i de tidligere Biofuel selskapene, nå Solar Harvest, bortsett fra at det foregår noe salg av eiendeler i Ghana.

Bakgrunnen for tvisten

Eierne og grunnleggerne bak Biofuel selskapene Steinar Vigdel Kolnes, Arne Olav Kolnes og Arne Helvik bestred deler av Danielsen salærkrav etter oppdraget. Innsigelsene gjaldt både timeforbruk, timesats og kvalitet på oppdragsutførelsen. De tapte saken og ble dømt til å betale Danielsens gjenstående salær med kr. 456 282, med tillegg for renter og omkostninger ved Jæren tingretts dom av 1. februar 2016. De hadde da tidligere betalt kr. 696 282, slik at samlet salær utgjorde kr. 1 152 564.

Kolnes mfl. anket dommen til lagmannsretten, som forkastet anken. Denne dommen ble anket til Høyesterett som i kjennelse av 8. september 2017 opphevet lagmannsrettens saksomkostningsavgjørelse og forkastet anken for øvrig. Omkostninger i salærsaken ble deretter fastsatt ved lagmannsrettens dom av 12. januar 2018. Også denne avgjørelsen ble anket, men anken ble nektet fremmet.

Kolnes mfl. kunne eller ville ikke betale Danielsens gjestående salærkrav som med renter og omkostninger til slutt utgjorde ca. kr. 905 000. Danielsen startet inndrivning av kravet ved brev til namsfogden av 22. oktober 2018. Kravet ble til slutt innfridd i juni 2019, og Kolnes mfl. ba om at etablerte utlegg ble slettet.

Sterling Danielsen krevde da betaling for omkostninger med inndrivelsesprosessen med ca. kr. 38 000, før sletting av utlegget. Dette ledet til en ny prosess før Danielsen og Sterling Danielsen frafalt denne del av kravet og samtykket i sletting av utleggspant ultimo august 2019 for Helvig, og i oktober s.å. for de øvrige.

Inndrivelsesprosessen synes å ha forsterket det motsetningsforholdet som var oppstått mellom Danielsen og hans tidligere klienter. Steinar Vigdel Kones anmeldte Danielsen til politiet i 2019. Anmeldelsen ble henlagt og klage over henleggelsen ble forkastet den 27. august s.å. Klageavgjørelsen er bl.a. begrunnet i at saken har et sivilrettslig preg. Kolnes har også inngitt anmeldelse til politiet i 2020, som ble henlagt 22. september s.å. Henleggelsen ble påklaget av både Kones og Danielsen, sistnevnte grunnet henleggelseskode. I tillegg har han inngitt klage over Danielsen og Sterling Danielsen til Disiplinærutvalget og klaget videre til Disiplinærnemnden for advokater i september 2020. Klagen ble avvist grunnet oversittelse av klage fristen i begge instanser.

I oktober 2019 etablerte Steinar Vigdel Kolnes nettsiden «www.advokat-danielsen.com». Innehaver av siden er Solar Harvest Ltd. På denne siden ble det i 2019 publisert ulikt innhold knyttet Danielsen og Sterling Danielsens advokatvirksomhet og gitt råd til andre som var misfornøyd med deres tjenester. Det later ikke til å ha vært publisert nye innlegg på siden etter 2019, før et nytt innlegg ble lagt ut i februar 2024.

På nettsiden kritiseres Danielsen og Sterling Danielsen i sterke ordelag og det benyttes anklager og karaktrestikker som utpressere og bedragere m.m.

Steinar Vigdel Kolnes har erkjent at nettsiden er laget av ham og at han er ansvarlig for alt innhold.

Danielsen reiste sak mot Steinar Vigdel Kolnes for Oslo tingrett ved stevning innkommet 11. oktober 2022, med krav om oppreisning for ærekrenkelser og sjikane på nettsiden, og krav om fjerning/sletting av denne. Tingretten henviste saken til behandling i forliksrådet ved brev av 17. oktober 2022. Ved prosesskrift av 9. januar 2023 ble Solar Harvest AS også trukket inn som saksøkt. Forliksrådet innstilte behandlingen i medhold av tvisteloven § 6-11 ved beslutning av 18. juli 2023.

I planmøtet for lagmannsretten tok de ankende parter følgende forbehold til den ovennevnte saksfremstilling:

Det medfører ikke riktighet at Håkon Sterling Danielsen er siktet for hvitvasking slik det fremkommer på side 2, 4. avsnitt.

Både Steinar Kolnes og Solar Harvest Ltd. er innehavere av nettsiden Avokat-Danielsen.com, ikke bare Solar Harvest Ltd slik det fremkommer på side 4, 3. avsnitt.

Lagmannsretten vender tilbake til forbeholdene i den utstrekning det har betydning for lagmannsrettens avgjørelse.

De ankende parter har sammenfattet anført:

Det kreves oppreisningserstatning for injurierende utsagn med grunnlag i skadeserstatningsloven § 3-6 a. Det kreves også opphør av bruken av forretningskjennetegnet www.advokat-danielsen.com – under henvisning til foretaksnavneloven. Endelig kreves at ankemotpartene fjerner domenet og innholdet der, eventuelt at dette rettes etter rettens skjønn under henvisning til markedsføringsloven.

Når det særlig gjelder de injurierende utsagn anføres:

Kolnes har et personlig ansvar for sine publiseringer på nettstedet, samt at Solar Harvest AS erstatningsbetingende har medvirket til spredning ved å linke egne domener til nettsiden. Både Per Danielsen og Håkon Danielsen sin æresfølelse og gode navn og rykte er krenket – det anføres også i forhold til selve advokatfirmaet.

Ankemotpartene kan holdes ansvarlig for beskyldninger om faktiske forhold. Tingretten har karakterisert utsagnene som verddivurderinger, og det er feil rettsanvendelse. Beskyldninger om ikke korrekte faktiske forhold er ikke beskyttet av ytringsfriheten enten i forhold til Grunnloven eller EMK Art 10.

Det er ikke ført bevis for de faktiske forhold nevnt nedenfor, og de er egnet til å krenke samtlige av de ankende parter.

Konkret gjelder de faktiske forhold beskyldninger om bedrageri, svindel, utpressing, fiktiv fakturering som rammer samtlige av de ankende parter. Videre gjelder det for Per Danielsens vedkommende anklage om brudd på taushetsplikten og anklage om avgiftsbedrageri. Videre har Kolnes uriktig beskyldt Per Danielsen for falsk produksjon av positive anmeldelser av ham og advokatfirmaet på nettstedet advokatguiden.no. Kolnes har også omtalt Per og Håkon Danielsen som «partners in crime» og anklaget dem for mafiavirksomhet og hvitvasking.

De ankende parter viser til at den virksomhet som drives er lovlig. Det vises særlig til at hverken Per eller Håkon Danielsen opptrer utad og de utgir seg ikke for å være advokater.

Google knytter nettsiden opp mot Solar Harvest domener og Solar Harvest AS har dermed nedvirket til spredning.

De injurierende anklager er fremsatt forsettlig. Aktsomhet eller god tro er en forutsetning, men Kolnes siterer blant annet straffebestemmelser.

Ytringene er rettsstridige og Kolnes hefter som utgangspunkt med en alminnelig plikt til å føre sannhetsbevis. Det anføres at det ikke er ført slikt bevis. Kravet om rettsstrid skal knyttes til hvert enkelt utsagn. Tap av advokatbevilling rettferdiggjør ikke anklager om kriminell opptreden. Ytringene er ikke trukket tilbake eller dementert, men opprettholdes og gjentas fortsatt. Anklagene anses svært grove.

Det kreves oppreisningserstatning fastsatt etter rettens skjønn under henvisning til foreliggende rettspraksis og uansett oppad begrenset til 1 000 000 kroner. Videre kreves at ankemotpartene sletter de injurierende utsagn.

Det kreves også fjerning av en eldre straffedom mot Per Danielsen under henvisning til GDPR Art 21. Dommen er 27 år gammel og Per Danielsens personvern må gå foran ytringsfriheten.

Det kreves at bruk av det aktuelle nettdomenet opphører idet det inneholder kjennetegnet «advokat Danielsen» som de ankende parter har enerett til. Det anføres at domenet Kolnes benytter krenker advokatfirmaets sekundære kjennetegn. Foretaksnavn og sekundært forretningskjennetegn ble tatt i bruk av de ankende parter lenge før samarbeidet med Kolnes.

Videre anføres vern etter foretaksloven § 3-2. Det vises som eksempel til at varemerke som «Advokatfirmaet Lund & Co» er et registrert varemerke og til at også navnet «Danielsen» i denne sammenheng er distinktivt og oppfyller kravene til varemerkeregistrering.

Nær det gjelder kravet til bruk i næringsvirksomhet anføres at Kolnes opptrer i næringsvirksomhet og utøver sjikane som følge av et havarert forretnings samarbeid.

Det anføres å foreligge forvekslingsfare mellom Advokatfirmaet Danielsen og Kolnes sitt domenenavn og de ankende parter krever dom for at navnebruken er ulovlig.

Subsidiært kreves at bruken av domenenavnet opphører etter bestemmelsene i markedsføringsloven. Det anføres at opprettelse av nettsiden er i strid med god forretningskikk og i strid med god markedsføringsskikk.

Atter subsidiært kreves at nettdomenet slettes etter GDPR Art 17 i det det anføres at det åpenbart publiseres personopplysninger på nettsiden. Det foreligger ingen tvingende berettigede grunner for å ha nettsiden liggende ute og nettsiden kan pålegges fjernet i medhold av GDPR.

Endelig anføres at foreldelse er avbrutt idet det er tatt ut stevning mot ankemotpartene innenfor tre år etter publisering.

De ankende parter nedla slik påstand:

1.
Steinar Vigdel Kolnes dømmes til å opphøre med bruken av nettdomenet www.advokat-danielsen.com.
2.
Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes dømmes in solidum til å betale oppreisning til Advokatfirmaet Danielsen & Co AS, Per Danielsen og Håkon Mathias Sterling Danielsen.
3.
Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes dømmes til å fjerne alt innhold på nettsiden det pekes til under domeneene www.advokat-danielsen.no, www.solarharvest.se og www.solarharvest.dk, subsidiært rette og fjerne innhold etter rettens skjønn.
4.
Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes dømmes in solidum til å betale sakskostnader til Advokatfirmaet Danielsen & Co AS, Per Danielsen og Håkon Mathias Sterling Danielsen.

Ankemotpartene har sammenfattet anført:

Tingrettens dom er korrekt både med hensyn til vurderinger og resultat. Det gjøres gjeldene de samme anførsler som for tingretten.

I det Kolnes for lagmannsretten var selvprosederende gjengis etter hans samtykke hans anførsler slik de ble oppsummert i tingrettens dom:

De saksøkte har felles påstandsgrunnlag, og i korthet anført at Solar Harvest AS har ingenting med nettsiden å gjøre. Det er kun Kolnes personlig gjennom Solar Harvest Ltd. Ghana som er ansvarlig for etableringen og innholdet på denne.

Det angivelige beviset for at Solar Harvest SE og DK på sine nettsider har pekt mot Advokat-Danielsen.com, er forfalskede. Solar Harvest AS har ingen aktivitet og har ikke hatt

det de siste 10 årene. Arne Helvig er daglig leder. Hverken han eller Solar Harvest AS har noe med nettsiden å gjøre.

Solar Harvest AS er dermed uriktig saksøkte og må i alle tilfelle frifinnes. I tillegg kommer at alle krav mot Solar Harvest uansett er forledet. Nettsiden var kjent fra 2019. Følgelig utløp foreldelsesfristen i 2022. Solar Harvest AS ble først trukket inn i saken i 2023.

Ytringene som fremkommer på nettsiden innestår Kolnes for. Disse må anses som verdivurderinger av Per Danielsen, Håkon Danielsen og advokatfirmaet Danielsen. De er like fullt riktige. Det er særlig vist til Per Danielsen og Håkon Danielsens inndrivelse av salærkravet, hvor det ble forsøkt å inndrive et for høyt beløp gjennom press og uberettiget bruk av utleggspant i alt for lang tid mot særlig Helvig som var i en sårbar posisjon.

Videre vises det til de forhold som er funnet bevist i Oslo tingretts dom av 23. juni 2023, og tilsvarende opplevelser fra andre klienter, bl.a. Merethe Hodne. Samlet viser dette at de karaktrestikkene som fremkommer på nettsiden er berettigede. I tillegg til slett klient behandling har Per Danielsen gjort seg skyldig i brudd på taushetsplikten ved oversendelse av dokumenter fra andre saker og offentliggjøring av Kolnes personnummer.

Nettsiden ble etablert for å verne andre mot saksøkernes virksomhet og for å hjelpe de som allerede var utsatt for urimelig behandling fra saksøkerne. Kolnes har bl.a. lagt vekt på informere om rask bruk av klageretten til disiplinærutvalget for å hindre at andre tapte rett på samme måte som de gjorde da de klagde.

Ytringene ligger klart innenfor Kolnes ytringsfrihet i henhold til GrL. § 100 og EMK art. 10. Det må i denne vurderingen legges stor vekt på at Per Danielsen er en kjent person som selv har søkt oppmerksomhet, og i årtier vært omgitt av kontroverser og konflikt. Han må dermed finne seg i kritikk, og har god anledning til å imøtegå denne.

De mange konfliktene og Oslo tingretts dom medfører at Per Danielsens omdømme er så svekket at nettsiden ikke representerte noen ytterligere krenkelse.

Skadeerstatningsloven § 3-6 a er dermed ikke krenket.

I forhold til foretaksnavneloven og markedsføringsloven er det særlig vist til at det ikke er noen fare for forveksling. Det fremgår klart at nettsiden ikke er advokatfirma Danielsens nettside men Kolnes sin. Danielsen har heller ikke fått registrert samme navn som sitt foretaksnavn.

Foretaksnavneloven og markedsføringsloven retter seg kun mot næringsdrivende. Nettsiden inngår ikke i noens næringsvirksomhet. Den drives av Kolnes privat.

Danielsen har uansett ingen rett til å forby bruken av toppdomenet Advokat. Danielsen.com, selv om han har .no domenet. Dette er allerede avgjort i avgjørelse fra ICANN ved Forum av 21. januar 2021.

I forhold til GDPR er det særlig vist til at nettsiden ikke inneholder personopplysninger. Kun erfaringer og advarsler.

Ankemospartene nedla slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. Sakskostnader for eget arbeid med saken tilkjennes.

Idet det også anføres at Solar Harvest AS ikke er riktig saksøkt, ba Kolnes lagmannsretten vurdere om anken alternativt skal avvises for selskapets vedkommende.

Lagmannsretten skal bemerke:

I ankesaken er trukket inn en del innlegg på den aktuelle nettsiden som er kommet til etter tingrettens behandling. Ettersom hvert enkelt utsagn som anføres å være ærekrenkende, og dermed kan danne grunnlag for oppreisningserstatning, må anses for å være påstandsgrunnlag for et «krav», behandles ikke de som ikke har vært behandlet i førsteinstans, jf. tvisteloven § 29-4 (1). Det gjelder tilsvarende kravet om å fjerne en eldre straffedom mot Per Danielsen som er utlagt på nettsiden, men så sent at kravet om fjerning ikke har vært gjenstand for førsteinstansbehandling.

Etter bevisførselen i saken finner lagmannsretten det helt klart at om man gikk inn på det omstridte nettstedet www.advokat-danielsen.com vil «den alminnelige» leser som leste tekst der være klar over at det dreide seg om en side forfattet av en misfornøyd klient av Per Danielsen (tidligere advokat). Lagmannsretten viser her til de utskrifter som er fremlagt i det faktiske utdrag side 679 flg. Nettsiden åpner med overskriften «Jeg Steinar Vigdel Kolnes» og neste overskrift er «Litt om mine erfaringer». Deretter følger tekst som inneholder de påstått injurierende og oppreisningserstatningsbetingende ord, uttrykk og karakteristikk, som er slik gjengitt i tingrettens dom:

Det er ubestridt at nettsiden inneholder beskyldninger om at Danielsen og Sterling Danielsen har gjort seg skyldig i bedrageri, bedrageriforsøk og utpressing. Det vises bl.a. til innlegg datert 21. februar 2021 (trolig første gang publisert i 2019) under tittelen «*Som tidligere klient til advokat Per Danielsen, vil jeg med dette dele min dyrekjøpte erfaring*». Her fremkommer bl.a. følgende:

«Men Per Danielsen og avkommet Håkon Sterling Danielsen nekter likevel frivillig å slette pant som de plikter.

«Dette er uten tvil et rent bedrageriforsøk, og er derfor politianmeldt.

«Skulle noen likevel være i tvil om Per og Håkon Danielsen "fortjener" tittelen bedrager / svindler, så er det bare å lese her:»

Og:

«For Danielsen er våre erfaringer følgende:

1) Han produserer totalt grunnløse og fabrikkerte fakturaer.

2) Han benytter utpressing for å inndrive disse urettmessige kravene fra sine klienter.

3) Som advokat har Danielsen etter loven taushetsplikt. Noe han gir totalt blaffen i. For det første sendte han all klientkommunikasjon med oss til retten. For det andre har jeg i to tilfeller mottatt dokumentasjon fra Danielsen som han ved "feiltagelse" har sendt i vanlig post og epost om andre av hans klienter. Bla. en om dykkersaken. Enten gjør han dette med fullt overlegg (for å vise at han har mye å gjøre?), eller så har han null kontroll. I feil hender kunne slik klientinformasjon vært brukt til utpressing.

4) Når han fabrikkerer falske fakturaer som klienter ikke betaler så krediterer han disse internt slik at han slipper å betale inn MVA. Dermed kan han snyte staten. Egentlig ikke klientens problem, men likevel.

5) Det som kan bli klientens problem, er at han selv om Høyesterett har nektet han å beregne MVA på egen advokatvirksomhet, likevel beregner seg MVA. Hvis klienten er en ikke MVA pliktig privatperson blir regningen høyere. Han bruker også en timesats som er langt høyere enn hans veiledende timesats. Noe som også Høyesterett har slått ned på i kjennelse av 8.9.2017 HR-2017-1723U:»

Og:

«Jeg har imidlertid mitt på det tørre når jeg hevder at Per Danielsen faktisk er en svindler / bedrager. At Per og Håkon Danielsen IKKE lykkes i sitt bedrageriforsøk, betyr ikke at de ikke kan kalles en svindler / bedrager.

Like lite som: en butikktyv som mislykkes og blir fratatt varene i det han prøver å forlate butikken han har forsøkt å rundstjele, ikke kan kalles en butikktyv.»

I et nytt innlegg fra mars 2024 er Håkon Danielsen og Per Danielsen omtalt som «*partners in crime*» og «*mafioso*». Dette er kommet etter saksanlegget, men påberopt som et av flere grunnlag for kravet.

Det er etter lagmannsrettens vurdering utenkelig at nettsiden kan forveksles med advokatfirmaet Danielsens egen nettside.

Etter bevisførselen finner lagmannsretten videre det like klart at Per Danielsen gjennom en årrekke har hatt en omfattende offentlig profilering og eksponering av seg selv og sine saker i de ordinære medier. Det er fremlagt en rekke avisartikler som viser dette og

lagmannsretten anser det ellers allment kjent, og ikke minst kjent for sønnen Håkon Danielsen som senere gikk inn i advokatfirmaet til faren.

Likeledes finner lagmannsretten det klart at Per Danielsen (og Håkon Danielsen) har mistet advokatbevillingen og retten til å drive rettshjelpsvirksomhet også etter domstolsprøving. Dommen er inntatt i ankeutdraget på side 855 flg. Konklusjonen er at Per Danielsen anses uskikket til å drive advokatvirksomhet og at han har mistet den tilliten som er nødvendig i yrket.

Fra bevisførselen for lagmannsretten skal ellers innledningsvis nevnes forklaringen fra Merete Hodne som engasjerte advokatfirmaet Danielsen i anledning en ærekrenkelsessak, og hvor hun i lagmannsretten ga uttrykk for fortvilelse over Per Danielsens uklarede utspill i pressen om at hans klient ville saksøke Facebook for et stort milliardbeløp. I den forbindelse fikk lagmannsretten også avspilt et lydopptak hvor det tydelig fremkommer at hun er fortvilet over Per Danielsens utspill og hvor han etter hvert fremstår som hissig og irritert uttaler at nå må ikke hun «dolke ham i ryggen».

Lagmannsretten vil også vise til forklaringen fra vitnet Jonas Haugsvold, assisterende direktør i Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, som på generelt grunnlag uttalte at det var registrert veldig mange klagesaker til Disiplinærnemnden tilknyttet dette advokatfirmaet og at det ellers var uvanlig bruk av andre enn den ansvarlige advokat (eventuelt med bistand fra autorisert advokatfullmektig) samt at det fremsto å være uvanlig uklarhet i forhold til mange av de enkelte oppdrags betingelser med hensyn til fakturering og utføring sett fra klientenes side.

Lagmannsretten vil også nevne forklaringen fra daglig leder i Solar Harvest, Arne Helvig, som forklarte at etter at BioFuel tapte den opprinnelige saken i Stavanger tingrett ville han egentlig ut av BioFuel ut og legge det bak seg. Han og Vigdel Kolnes ble likevel enig om å undersøke om det var andre farbare veier. Per Danielsen kom da inn og de ble enig om å bruke rundt 50 000 kroner på dette – og på det grunnlag skulle Per Danielsen se på saken.

Helvig forklarte at de ble forespeilet en timerate, men fikk en annen. Helvig bestred ikke at Per Danielsen hadde rett på de rettskraftig idømte sakskostnader eller at Per Danielsens pant i hans eiendommer i utgangpunktet var lovlig. Helvig kom likevel i store problemer pga behov for heftefrie aktiva og sendte mail for å høre hva som var utestående. Han fikk svar (som er fremlagt for lagmannsretten) og fikk der tilbud om 950 000 kroner som fullt og endelig oppgjør, samtidig som namsmannen mente kravet var 904 000 kroner.

Helvig forklarte at han da hadde forventet at pantet skulle slettes og at saken var avgjort, men så kom tilleggskrav for inndrivelse – et tilleggskrav namsmannen ikke godtok. Det gikk deretter en god stund før pantene ble slettet.

Helvig hadde kontaktet Håkon Danielsen og forklart situasjonen, men det endte med å bli en stor utfordring. Helvig oppfattet det som at hans egen (den gang) advokat virket lite interessert i å få betaling pga at (den gang) advokaten hadde god sikkerhet for sitt utestående. For Helvig var dette «kritisk» fordi alt stoppet opp for ham ettersom pantene i hans eiendommer ikke ble slettet når de skulle. Lagmannsretten finner etter sin bevisvurdering at Helviks problemer i denne situasjonen var reelle og skulle vært unngått.

Lagmannsretten behandler etter dette det fremsatte krav om oppreisningserstatning.

Kravet må vurderes med utgangspunkt i avveiningene som fremgår av skadeserstatningsloven § 3-6 a) som lyder:

Den som uaktsomt har satt frem en ytring som er egnet til å krenke en annens æresfølelse eller omdømme, skal yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten ut fra den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art som retten finner rimelig. Dersom den krenkede døde mindre enn 15 år før krenkelsen etter første ledd fant sted, kan krav om oppreisning settes frem av hans nærmeste.

En ærekrenkende ytring medfører ikke ansvar etter første ledd dersom den anses berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfrihet. Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om ytringen hviler på et fyldestgjørende faktisk grunnlag, på ytringens grad av krenkelse, og om hensynet til den krenkede er tilfredsstillende ivaretatt ved for eksempel adgang til imøtegåelse, om allmenne interesser eller andre gode grunner tilsa at den ble satt frem, og om ytreren har vært i aktsom god tro med hensyn til de momenter som kan gjøre ytringen berettiget

Innledningsvis bemerkes at de ord og uttrykk som de ankende parter har fremhevet som ærekrenkende – også etter lagmannsrettens vurdering fremstår slik i objektiv, isolert forstand.

Spørsmålet blir da – som for tingretten – om ytringene likevel skal anses berettiget etter avveiningen som skal foretas etter skl. § 3-6 a) annet ledd. Lagmannsretten slutter seg til tingrettens nærmere redegjørelse for rettstilstanden, dommen side 10, samt den nærmere gjennomgang og vurdering av de enkelte utsagn. Etter lagmannsrettens bevisbedømmelse og rettslige vurdering hefter det ikke feil ved tingrettens dom.

Bestemmelsen i skadeserstatningsloven § 3-6 a) annet ledd gir anvisning på en bred vurdering med utgangspunkt i de hensyn som begrunner ytringsfriheten. De momenter i vurderingen det «særlig» skal legges vekt på er ikke uttømmende. Behovet for en slik bestemmelse fremstår åpenbar fordi den avstemmer viktige rettigheter som kan komme i konflikt med hverandre; ytringsfrihet på den ene side og vern mot personlige krenkelser på den annen side.

Lagmannsretten vil særlig fremheve ytringsfriheten som utgangspunkt for den vurdering som må foretas. De enkelte ord, uttrykk og karakteristikker må i forhold til ytringsfriheten vurderes sett i lys av bakgrunnen for at ytringen ble fremsatt og de enkelte ord, uttrykk og karakteristikker må leses i den kontekst de fremkommer.

Ytringene er fremsatt på en privat og blogg-lignende nettside som åpenbart er forfattet av en misfornøyd klient.

Graden av krenkelse blir da en helt annen, og tilnærmet betydningsløs sett i forhold til om ytringene hadde vært publisert i seriøse medier med redaksjonelt ansvar, enten det var i form av et intervju med Kolnes eller i en lederartikkel, kronikk eller lignende.

Samme moment gjelder for ytringenes formulering.

Lagmannsretten viser her til at enkelte ord kan ha en rent juridisk betydning, men samtidig også en mer dagligdags og folkelig bruk. I avveiingen av de hensyn som taler for og mot om ytringen(e) anses berettiget, tar lagmannsretten også hensyn til hvem som har fremsatt ytringene og i hvilken kontekst de ble fremsatt. Slik lagmannsretten leser nettsiden er det gitt tilstrekkelig kontekst til at en alminnelig leser selv kan vurdere om det dreier seg om verdi-utsagn («value judgement») eller spesifikke påstander om straffbar virksomhet i juridisk forstand («factual statement»).

Etter lagmannsrettens vurdering er det ikke tvil om at det gjennomgående dreier seg om verdi-utsagn, som nevnt fremsatt av en misfornøyd klient.

Advokatvirksomhet er i likhet med en del andre typer virksomheter som for eksempel lege- og andre typer helsevirksomhet, sterkt preget av behovet for tillit fra klient til den profesjonelle utøver. Den profesjonelle virksomhetsutøver har lang akademisk utdanning og gjerne lang (og spesialisert) yrkeserfaring i tillegg. Klienten har mot dette et konkret problem som han søker nettopp denne ekspertisen for å få hjelp til å løse. Dertil kommer at å få slik hjelp ofte fremstår som kostbart for den enkelte klient.

For advokatvirksomhet gjelder dertil en offentlig bevillingsordning, og det gjelder et omfattende regelverk for god advokatskikk. Virksomheten er også knyttet til særskilte obligatoriske disiplinær- og tilsynsordninger.

Disse forhold taler med tyngde for at denne type virksomhetsutøvere må vise seg tilliten verdig, og at det må tåles betydelig kritikk dersom tilliten brytes. Bevisførselen i denne saken har med tydelighet vist at klientens tillit til de ankende parter berettiget ble brutt uten at klienten selv kunne lastes for det. Begge de private ankende parter har da også mistet sin offentlige bevilling og i tillegg retten til å drive rettshjelpsvirksomhet.

Etter lagmannsrettens vurdering taler også vurderingsmomentet «fyldestgjørende faktisk grunnlag» for at Kolnes anså seg berettiget til å fremsette ytringene. Her viser lagmannsretten særlig til Helvigs forklaring. Det er også betydelig forskjell i styrkenivået mellom partene når det gjelder kjennskap til grensegangen mellom ytringsfriheten og vernet mot ærekrenkende utsagn.

Basert på særlig vitnene Haugsvold og Hodne sine forklaringer finner lagmannsretten at det også skal tillegges en viss vekt i vurderingen at ytringene kan ha en viss allmenn interesse eller ha gode grunner for seg. Om forklaringene viser lagmannsretten til det som er sagt over. Lagmannsretten vil bemerke at det fremstår svært spesielt at en klient av Per Danielsen (Hodne) under et pågående advokatoppdrag ser seg nødsaget til å ta lydopptak av telefonsamtale med egen advokat med utgangspunkt i fortvilelse over hvordan advokaten utfører oppdraget på hennes vegne.

Endelig vil lagmannsretten nevne, men tillegger det liten vekt i vurderingen, at de ankende parter ikke er uten anledning til å ta til motmæle mot de fremsatte påstander (imøtegåelseskriteriet). Lagmannsretten viser til at de ankende parter på egen hjemmeside kan «advare» lesere om Kolnes sin nettside, og gi uttrykk for hva de selv mener om den der, men da selvsagt uten å gå lenger enn taushetsplikten tillater.

De fremsatte ytringer anses etter dette som berettiget etter skadeserstatningsloven § 3-6 a) annet ledd og kravet om oppreisningserstatning tas etter dette ikke til følge. Med det resultat også lagmannsretten har kommet til er det ikke nødvendig å ta stilling til om Solar Harvest i det hele tatt kan knyttes til nettsiden.

De ankende parter har videre krevet at bruken av ankemotpartens nettdomene må opphøre.

Lagmannsretten legger til grunn at advokatfirma Danielsen er et registrert foretaksnavn som faller inn under foretaksnavneloven i utgangpunktet.

Det er anført at ankemotpartene ved å ta i bruk domenet advokat-danielsen.com krenker ankende parts sekundære forretningskjennetegn beskyttet av foretaksnavneloven § 3-1. Det er vist til at Kolnes opptrer i næringsvirksomhet og at han bedriver sjikane som følge av et havarert forretnings samarbeid. Det er vist til at tingretten, som under henvisning til lovens § 3-2 annet ledd ikke tok kravet til følge – anføres i sin lovanvendelse å ha anvendt en for snever tolkning av begrepet næringsvirksomhet.

Den aktuelle bestemmelse lyder:

Rett til foretaksnavn etter første ledd gir en enerett, som har den virkning at ingen uten samtykke fra innehaveren kan bruke i næringsvirksomhet foretaksnavn eller varemerke som

er identisk med eller ligner foretaksnavnet (kjennetegnslighet) for virksomhet av samme eller lignende slag (bransjelighet), såfremt det er risiko for forveksling.

Lagmannsretten kan ikke se at det hefter feil ved tingretten rettsanvendelse. Selv om det må antas at mange som søker opp advokat Danielsen på nettet vil komme inn på Kolnes nettside vil det, som det også fremgår av drøftelsen av oppreisningskravet over, ikke kunne foreligge noen forvekslingsfare i lovens forstand. Det fremkommer umiddelbart at siden er opprettet av en misfornøyd klient som blant annet advarer mot bruk av advokatfirmaet. Kolnes driver imidlertid ikke selv advokatvirksomhet eller annen næringsvirksomhet i tilknytning til sin nettside. Nettsiden kan heller karakteriseres mer som en blogg med advokatfirma Danielsen (og de som arbeider der) som tema. Det er ikke holdepunkter for at Kolnes mottar eller ber om noen form for vederlag fra de som besøker nettsiden.

Etter dette finner lagmannsretten at Kolnes nettside hverken kan lede til forvekslingsfare med advokatfirma Danielsens egen nettside eller at vilkåret om næringsvirksomhet er oppfylt.

Foretaksnavneloven får etter dette ikke anvendelse på det krav om opphør/sletting av nettsiden som er fremsatt.

Tilsvarende gjelder anførselen om at nettsiden er i strid med markedsføringsloven § 25, jf. § 1.

Også for dette påstandsgrunnlaget er det anført at tingrettens rettsanvendelse er feil.

Lagmannsretten kan ikke se at det er tilfelle. Tilsvarende som i forhold til foretaksnavneloven viser lagmannsretten til at Kolnes hverken har opprettet eller brukt nettsiden i næringsvirksomhet. Lagmannsretten vil ytterligere legge til at Kolnes heller ikke (med eller uten mot vederlag) anbefaler eller henviser besøkende på nettsiden til andre navngitte og dermed konkurrerende advokater eller advokatfirma. Kolnes driver således ingen form for konsulentvirksomhet på sin nettside.

Heller ikke dette påstandsgrunnlag kan føre frem.

Atter subsidiært har de ankende parter vist til at de har krav på at nettstedet slettes under henvisning til GDPR og anført at tingrettens lovanvendelse er feil også på dette punkt.

Heller ikke denne anførselen fører etter lagmannsrettens vurdering frem. Personopplysningsloven i § 1 fastslår at forordningen gjelder som norsk lov.

Det er særlig vist til at Kolnes sin nettside åpenbart inneholder personopplysninger (Artikkel 4) og at de ankende parter har krav på å få disse slettet under henvisning til Artikkel 17 om rett til sletting («retten til å bli glemt»)

De ankende parter har vist til Artikkel 17 første ledd bokstav c) og d).

Uten at lagmannsretten trenger å ta stilling til om, og i tilfelle hvilken, opplysninger på Kolnes nettside som er «personopplysninger», finner lagmannsretten – som tingretten – at Kolnes nettside ikke faller inn under GDPR og viser – som tingretten – til forordningens Artikkel 2 første ledd som lyder:

Denne forordning får anvendelse på helt eller delvis automatisert behandling av personopplysninger og på ikke-automatisert behandling av personopplysninger som inngår i eller skal inngå i et register

Som nevnt over kan Kolnes nettside etter lagmannsrettens vurdering mer oppfattes som en «blogg» forfattet av en tidligere og misfornøyd klient av de ankende parter. Nettsiden kan ikke betegnes som noe register og det er ikke holdepunkter for å anta at eventuelle personopplysninger som legges ut på Kolnes side helt eller delvis behandles automatisert. Lagmannsretten legger til grunn at det er Kolnes personlig som forfatter hvert eneste innlegg på nettsiden, og at han personlig beslutter hva som skal legges ut.

Kravet tas etter dette ikke til følge.

Sakskostnader:

Anken har ikke på noe punkt ført frem og de ankende parter har tapt saken. Utgangspunktet er da at ankemotpartene skal tilkjennes sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2, jf. § 20-5. Det er ikke grunnlag for å anvende unntaksreglene i tvisteloven § 20-2 (3) i denne saken.

Kolnes inngitt omkostningskrav hvor det er redegjort for timebruken forut for ankeforhandlingen, for forberedelse til ankeforhandlingen samt for selve gjennomføringen av ankeforhandlingen. Det er benyttet en timesats på 180 Euro (med omregningskurs pr. 2.12.2024). Det er opplyst å gi en timepris på 2 100 kroner. Dertil kommer noen utgifter til porto, parkering, kjøregodtgjørelse samt bompenger. Utgiftene beløper seg samlet til 943,80 kroner.

Det samlede krav er totalt 120 458,80 kroner.

For lagmannsretten har Kolnes ført saken som selvprosederende og han er verken advokat eller rettshjelper.

Hans krav må derfor vurderes etter bestemmelsen i tvisteloven § 20-5 (1) tredje pkt som lyder:

Parten kan kreve rimelig godtgjøring for eget arbeid med saken når det har vært særlig omfattende eller det ellers måtte ha vært utført av en prosessfullmektig eller annen fagkyndig hjelper.

Hvordan bestemmelsen skal forstås og anvendes har Høyesterett klarlagt sist i HR-2024-307-U hvor utgangspunktet er at begrensningen til «rimelig godtgjøring» for eget arbeid innebærer at parten har krav på å få dekket faktiske kostnader han er påført, men ikke det som eventuelt er spart ved at det er engasjert prosessfullmektig.

Lagmannsretten viser ellers særlig til kjennelsens avsnitt (16) – (20), og særlig avsnitt (18) hvor Høyesterett uttaler:

Partens dokumenterte tap danner altså utgangspunktet for beregningen, se også eksempelvis HR-2005-1795-U avsnitt 29. I de tilfellene et slikt tap ikke kan dokumenteres, må retten foreta et skjønn der lovens kriterium «rimelig godtgjøring» gir tilstrekkelig begrensning.

Kolnes har ikke dokumentert et tap tilsvarende kravet som er fremsatt. Timesatsen som er benyttet tilsvarer en alminnelig advokats slik lagmannsretten vurderer det. Når tapet ikke er dokumentert kan ikke timesatsen tas som utgangspunkt. Lagmannsretten må derfor foreta et skjønn slik det fremkommer av sitatet over.

Lagmannsretten tar utgangspunkt i at Kolnes har måttet bruke så mye tid på saken som han selv har angitt. På den annen side har retten hatt lite nytte av Kolnes arbeid med saken – med unntak for at de vitner han har påberopt og ført for lagmannsretten har bidratt til den samlede opplysning av saken når det gjelder det fremsatte oppreisningskrav.

Lagmannsretten legger også noe vekt på at Kolnes under ankeforhandlingen oppga å være daglig leder og således er i arbeid. Endelig vil lagmannsretten trekke frem at det er ankemotpartene som anla saken mot ham og som anket tingrettens dom slik at Kolnes ikke hadde mulighet til å unngå å arbeide videre med saken.

Etter en samlet skjønnsmessig vurdering fastsettes etter dette 50 000 kroner som en rimelig godtgjørelse for Kolnes arbeid med saken. Dertil kommer utgiftene.

Dommen er enstemmig.

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist. Grunnen er endret berammingsprogram og mellomliggende ferieavvikling for rettens leder som også skrev utkast til dom.

DOMSSLUTNING

1. Anken forkastes.
2. Advokatfirmaet Danielsen & Co AS, Per Danielsen og Håkon Mathias Sterling Danielsen dømmes en for alle og alle for en til å betale sakskostnader til Steinar Vigdel Kolnes med 50 944 – femtitusennihundredeogførtifire – kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente 14 – fjorten – dager fra forkynnelse av dommen.

Knut Harald Braathen

Elisabeth Deinboll

Martin Tenold

Dokument i samsvar med undertegnet original.

Siv Dyrkolbotn

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre f.eks. om det bør være muntlig behandling i rettsmøte, skriftlig behandling og/eller rettsmekling.

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar overvekt av sannsynlighet for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.